Hetedik évfolyam. 60-ik szám. Kolozsvárt, 1877. csütörtök martius 15.

A „KELET“ és a „SPORT“ előfizetési dija együtt:
vidékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével; a „Sport“ minden vasárnap.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak
Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten. Haasenstein és Vogler hirdető közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervitatér 5. sz.

Nyilttéri czikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Az erdélyi részek gazdasági viszonyairól.

(Az erdélyi gazdasági egylet egyik tagjától.)

Második közlemény.

Az erdélyi forgalom emelésénél nagy feladatok várnak a kormányra; de a kereskedői és iparos osztály sem tesz még eleget kötelességének, ha csak panaszkodik, hanem gyorsan tennie és munkához kell látnia. A megyéknek nem kevésbbé nagy feladatokat kell teljesitniök, mindenekelőtt pedig nem sokat politizálniok, hanem e helyett komolyan munkálkodniok az anyagi jóllét fejlesztésén.

Az erdélyi részek gazdagsága nyers anyagokban, ismeretes; ezeknek az értékesitésére valóban ideje már az utat megtörni. És e téren az „Erdélyi Muzeumegylet“ tevékenysége előtt is szép mező nyilik, amennyiben az ő tudományos buvárkodásai itt gyakorlati irányban értékesithetők.

A legközelebbi párisi nemzetközi kiállitáson nyerstermékek is fognak megjelenni; azoknak a megismerése nagyon fontos az európai tőkére s általában az iparra nézt; következőleg kétségtelenül az ország érdekében áll, hogy technicailag feldolgozható gazdag ásványtani termékei, közetei stb. általánosan, Európa népei által is megismertessenek. A technicailag felhasználható erdélyi ásványokból és kőzetekből tehát minden áron létesiteni kell egy collectiv kiállitást; ennek bizonyosan realis haszna lesz. Minegyik fontosabb ércznek, mindegyik használható kövezetnek a lelhelyei ismeretesek; a tudományosan képzett erők is megvannak: dr. Koch, dr. Herbich, Knöpfler tanársegéd urak s mások bizonyára teljes buzgalommal feküdnének neki egy ilyen feladatnak s azt rövid idő alatt meg is oldanák. Ehez járul, hogy a Muzeum ugyis szándékszik összeállitani egy gyűjteményt technicailag fölhasználható ásványokból és kőzetekből s e czélra felhivást is bocsáthatna ki.

Ha aztán a munka erélylyel és minél előbb megkezdetnék s folytattatnék, augusztusig meg lehetne oldani a feladatot, annyival is inkább, mivel a Muzeum dus eszközök fölött rendelkezik, söt még áldozatoktól sem kellene visszariadni. Kedvezőbb alkalom ennél az ország kincseinek a nagy világ előtti bemutatására, nem igen fog ismét egyhamar kinálkozni, miután aligha lesz hamar újra világkiállitás.

Sem a brassói nagykerekesdők, sem általában az erdélyrészi kereskedői osztály nem méltányolja — nem tudja vagy nem akarja — kellően méltányolni azokat az előnyöket, melylyel földrajzi helyzetünk már most csak úgy kinálkozik. Vagy tulbecsülik az akadályokat, melyek a brassó-ploiesti vonal még be nem fejezett kiépitése miatt még fenállanak, vagy pedig a hagyományos szokás rabjai az illetők s ennélfogva nem tudják felfogni a rövid kereskedelmi út előnyeit. A nagy közönség azonban kezd körültekinteni, hogy merre, honnan kaphat olcsóbb árukat.

Ma még közvetlenül Triest felé fordul a kereskedő világ.

Ha p. o. gyarmatárukat egyenesen Triesztből veszünk: ez esetben 15 kilogram szállitmány mellett bármely erdélyi vasuti állomáson

1 kilogramm	Ceylon-kávénak	1 frt	75 kr.
1 „	Mocca-kávénak	1 frt	64 kr.
1 „	legfinomabb rizskásának	31	kr.
1 „	ó-olajnak	89	kr.

az ára. Nós, a közönséges ember Brassóban vagy egyátalán az erdélyi részekben égeszen más árakat fizet; a Mocca-kávénál a különbzet majdnem 30 krt tesz kilogrammonként.

Ezzel szemben tény, hogy a Moccát épen úgy, mint a Ceylon-kávét Trieszt a suezi csatorna utján szerzi be.

Már most, másfelől tény, hogy Braila a suezi csatornától 275 mértföldnyire van; Brassó távolsága ennélfogva Sueztől 300 mértföld s ebből 275 mértföld viziút; Kolozsvár 336 mértföldnyire van a suezi csatornától, ellenben Trieszt felé, 514 mértföld e távolság s ebből 111 mértföld szárazföldi út; Brassóig még nagyobb a távolság Trieszt felé Suezig, mig Braila csak 25 mértföldnyire van Brassótól.

Nem tudjuk tehát még csak elképzelni sem, hogy a nagy kereskedelem miért nem veszi már most tekintetbe a brassó-suezi kereskedelmi utat, mely pedig kivitelünkre, valamint behozatalunk nagy részére nézve jövőben, sőt már most is a legrövidebb ut lenne.

Ezeknél fogva nem lehet elég jókor átterelni forgalmunkat az uj irányra. Az igaz, a brassó-ploiesti vonal nincs még kiépitve; az is megeshetik, hogy e vonal teljes kiépitése el fog huzódni, minek utána a román kormány pénzzavarai a gyors továbbépitést nagyon is kérdéssé teszik. De hát épen ezért tekintetbe kell vennünk azta lehetőséget, hogy kérdéses vasuti vonal megnyitása sokáig el fog huzódni. A Brassó és Ploiest közötti távolság körülbelül 11 és fél mértföld. Ha már most egy brassói és egy ploiesti szállitókból alaknlt társaság a két város között a szállitmányi üzletet kellően szervezné: már most erre az esetre lehetne terelni forgalmunkat. Miután ugyanis a vasuti közlekedés Brailáig meg van, ennél fogva épen semmi sem áll többé utjában annak, hogy gyarmatáru s gyapotáru szükségletünket e kikötőváros utján elégitenünk ki; hisz épen semmi sem gátolja azt, hogy az erdélyi részek számára egyenesen Brailába szállittassanak a gyarmati áruk, ahonnan aztán naponkint Brassóba és az ország bármely részébe tovább lehetne szállitani. Ha a szállitók 40—50 erős, gyakorlatilag berendezett, széles kerékvassal ellátott fuvarszekeret épittetnének, s ha kérdéses utvonalon bizonyos állomásokon megfelelő számmal lovakat tartanának s a szállitást eként kezdetben minden másodnap, később pedig minden nap conducteurok felügyelete alatt eszközöltetnék: ez esetben azok a hátrányok, melyek a kérdéses vasutvonal hiánya miatt tényleg meg vannak, egy alig tekintetbe vehető minimumra reducáltatnának. Továbbá lehetséges lenne a vámeljárást most már annyira egyszerüsitni, hogy az internationalis vámhivatal, melyet a vasut megnyitásával ugyis föl kell állitni, Predialban ál littatnék föl, minek következtében azok a zaklatások, melyeknek a vámnál jelenben a forgalom a román határon van kitéve, valószinüleg megszünnének.

Kétségtelen tehát, hogy ha ipar- és kereskedelmi kamaráink egy kissé nagyobb erélyt s szélesebb látkörü tevékenységet fejtenének ki, nó meg ha a kermány sem vonná meg a kellő támogatást, mégis csak felvirágozhatnék kereskedelmi forgalmunk.

A következő közleményeinkben meg fogjuk kisérleni közgazdaságunk egyes ágait beható birálatnak alávetni s ezzel kapcsolatba bozni némely javaslatot, melyek igénytelen meggyődésünk szerint némely közgazdasági bajainkon segiteni lennének képesek.

— **A képviselőház jogügyi bizottsága** f. hó 12-iki ülésében folytatta a büntetőcodex, illetőleg a „lopásról“ szóló fejezet tárgyalását. A 323—324. §§-nál a lopás az esetben mondatott ki vétségnek, ha a lopott dolog értéke 50 frtot meg nem halad, a büntetés pedig 50 frt értéken alul hat hónap helyett egy évig terjedhető fogházban állapittatott meg. — A 325. §-ban Pauler előadó inditványára azon esetek közé, melyek tekintet nélkül a lopott dolog értékére, büntettet képeznek, felvétetett az isteni tiszteletre szánt helyen kegyes vagy jótékony czélokra rendelt tárgyak ellopása is, valamint ha a záró hely felnyitására „lopott“ kulcs használtatott. — A 329. §-ban Horváth Lajos inditványára a lopási büntett némely qualificált eseteinek büntetésénél mellőztetett a büntetési minimum s csak maximum állapittatott meg 5 évig terjedhető fegyházban. — A 230. §-ban Pauler előadó inditványára a lpás vétsége miatt is a politikai jogok felfüggesztendőknek mondattak ki. — A lopásról intézkedő többi §-okat érdemleges módositás nélkül elfogadta a bizottság.

A rablás és zsarolásról szóló fejezetben a 333. § nál a „vagyoni haszonra fordités czéljából“ való erőszakos elragadása az idegen ingó dolognak — kihagyatott a rablás fogalom-meghatározásából. A 334. §-nál Hodossy inditványára kimondatott, hogy annak cselekvénye, ki a lopás olkövetése után menekülés czéljából használ erőszakot, nem tekinthető rablásnak. Pauler előadó azon inditványát, hogy rablásnak mondassék ki annak cselekvénye, ki azon czélból, hogy lopást kövessen el, az illetőt öntudatlan vagy védtelen állapotba ejti, elfogadta; de a többi rablási eseteknél enyhébben büntetendőknek határozta a bizottság. A 335. §. elfogadásával az ülés véget ért,

---

Kolozsvár, martius 14.

△. A világtörténet ama nevezetes napja, melynek évfordulóját holnap üljük meg, a mi történet-könyvünkben is elévülhetlen fordulatot jelez. A napra, melyre egykor a világbirodalom népe borzadó ijedelemmel gondolt, nálunk büszke öntudattal tekinthet a késő unoka, megemlékezvén az áldásos átalakulásra, mely vér és erőszak nélkül teremté Árpád szétzültött népét szabad nemzetté át s mely minden civilisatió alapfölételét: a szabad birtokot érvényre juttatva, Kelet hagyományaival szakitott és bevezette a három balom és négy folyam földjét a nyugati mivelődés birodalmába.

És a mi e nagy időt oly utólérhetlen dicsőségre emelé az, hogy a mit az előbbre haladott népek csak annyi küzdelemmel, vérrel és gyilkolással tudtak elnyomóik s a kiváltságosok önző kezei közül kifacsarni, azt az őrjási szellemek által vezérlett s nemzeti öntudatra ébredt nemesség önkéntesen nyujtá, előbb elnyomott, testvéreinek, a maga nemében egyetlen példát szolgáltatván igy a világhistoriának, mintegy fényes vizsgálatot téve a szenvedések iskolájában folytatott tanévek eredményeül.

Ám a nagyszerü napok páratlan tettei ugy szólván csak a kezdet kezdete voltak s mig egyfelől egy mesterségesen támasztott ellenáramlattal kelle a nemzetnek megküzdenie, mely s zsarnokság tiltakczása vala a népek jogainak érvényesülése ellen, addig, másfelől, a tulajdonképeni nehézség leküzdése még csak azután vala leküzdendő s e küzdelem, mondjuk ki nyiltan, még ma is folyton tart s fog még tartani sokáig.

A mult és jövő küzdelme ez a régi életformák, meggyőződések, hagyományok, világnézlet kicserélése uj intézményekkel, fogalmakkal, szokásokkal és törekvésekkél. Mint mikor egy elsekélyesedett s kanyargó zuhasággal mászó folyam medrét uj, egyenes, arányos esésü ágygyal váltjuk föl, hosszu idő kell ahoz, hogy az uj meder teljesen kiélyesztve, a régi egészen kiszáradjon; s a régi fenék még soká posványokat tart, büzhődt léget terjeszt, midőn az uj már harsogó folyást mutat: a gyökeresen más iránynak indult nemzetélet sem szakit azonnal mindennel, a mi régi, hanem csak nehézkesen tud az ujnak mindenekben érvényt szerezni s minden léptennyomon sokáig kell még azokkal a maradványokkal küzdenie, melyeket — minél békésebb volt az átalakulás — annál kevésbbé akar erőszakkal elsöpörni, de épen azért annál hosszasabban kell, hogy az uj épitmények köréiben fenmaradt törmelékek formájában megtürjön.

De az uj meder kivájása, még ezen felül is, orjási nehézségekkel történik. Mig Róma, egy város, sem egy nap épült s annál kevésbbé van a történetben eset arra, hogy egy uj formákat öltött nemzetélet rövid idők teremtménye legyen. Az uj intézmények formái az elragadtatás mámorában alakittatván, majdnem lehetetlen, hogy az elhamarkodás gyöngéit magukon ne hordják s valamint a multtal csak nehezen tud egy nemzet szakitani, a rajongással fogadott ujitásásokhoz, még gyöngéiben is, szivósággal ragaszkodik, minden javitási törekvést gyanus szemmel tekintven s attól tartván, hogy a javitás ürügye alatt a régieknek visszahozatala a czél. Ezért függ oly sok, ha nem minden, attól, hogy az első kiformálás, a divinált lángész inspiratiojával egyszerre s egy szabással történjék, mert különben majdnem kikerülhetetlenek az ujabb rázkódások, a melyek mitt csak lassan növekedhetik az, a mi rendes körülmények közt izmos és fiatal erőtelylyel gyorsan sudárba csökkenne.

Részben ily okokból, bár más tényezőknek is hozzájárultával, kell a mi megujhodásunk aránylag lassu fejlődését magyaráznunk s épen a mai nap a legalkalmasabb arra, hogy ez elmélkedésekből magunknak és jövönknek tanulságokat meritsünk.

És a legfőbb tanulság mindenesetre az, hogy a nyert, vagy kitüzött jogok csak forma, csak föltételek arra, hogy ezeknek keretében a nemzet erői szabad fejlődésre juthassanak, de magoknak az erőknek munkás érvényesitése nélkül csak holt és üres hüvely minden jog és forma s a fejlődés alap-föltétele magoknak ez erőknek szakadatlan müködtetése.

E nap emléke csak akkor lehet az ünnepeltetés tárgya, ha a szabadság nem a szabadosság, hanem a szabad munkásság formájában válik meggyőződésünkké, hitvallásunkká. S akkor mind a régi formáknak teljesen ujjakkal való helyettesitése, mind az első kiformálásnál netalán ejtett hibák kijavitása oly gyorsan és simán folyhat, a nimőre minden nemzetnek, de legkivált a magyarnak s épen most oly elengedhetetetlen hüsége van.

E nap komoly gondolatai a legszebb ünnep, melylyel a nagy átalakulást méltóan ülhetjük meg.

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

DONNA GRAZIA.

Tanulmánykép
a nápolyi népéletből.

Irta:
MONNIER MÁRK.

I.

(Folytatás.)

Egy nálamnál kevésbé elfoglalt s több gonddal terhelt ember agyát is soká foglalkodtatták volna e felvetett kérdések; én pedig mindig és szakadatlanul csak is ezek felett elmélkedtem: a kereskedelmi értekezlet sorai közé, melynek másolásával foglalkoztam, kis könnyü fedeles kocsikat rajzoltam, s eleibe, áfrikai apró lovakat befogva; csipke fátylak finom hálozata boritotta, a csempészet ellen hozandó uj rendszabályokat; izmos kocsis, egyenruhában, csaknem egyenesen állva magas ülésén, kormányozta lovait, a posta szervezési inditvány közt, mely a hirlap szállitási dij kevésbitéséről szólt. A nagykövet oly kedvesnek találta e képekkel illustrált hivatalos iratot, hogy nejének kivánt vele kedveskedni. Én pedig ujból hozzá foghattam a másoláshoz: nem ingyenbe jött az a kis érdemjel, melyet tett szolgálataimért kaptam.

De nem ez volt a legsulyosabb vétségem, melyet azon időben elkövettem: egész városon a legszorakozást hajhászobb világfi vált belőlem: Nápoly, augusztus havában, mely itt az év legforobb, legtikasztóbb hónapja, csak nem néptelenné vált, én körös körül valamennyi Villában be vezettettem magamat: a Vomero, Pausilippe, Capedimonte, Portici, Castellamane. Capri és Jchia villákat sorra látogattam, hogy felfedezzem ama fekete fátylas arczot; ugy koldultam a meghivó jegyeket egy egy estélyre, mint valami kis diák.

Esténként minden szinházat, melyekben még tartottak előadásokat, rendre jártam.

A „Fondat, a „Teatro-Nuova“-t. hol vig operákat adtak elő a Florenczieké t, melyben a Scribe darabjait aknázták ki rosz toscanai tájnyelvre leforditva, még a San-Carlino föld alatti üregeibe is leszáltam, hol Polichenelli üzé bohóságait. A legdühősebb szinházlátogató lett belőlem; vasárnaponként pedig egyszerre csak a vallásos buzgalom foglalta el minden gondolatomat: a város valamenynyi népes templomában látható voltam, és egy reggel, mint felállitott őrt, láthatott mindenki, két óra hosszat szemlélődni a San-Ferdinándo kápolna bejárata előttt, hová az előkelővilág szokott járni. A kocsi egyik ajtaján festett herczegi koronát láttam volt csillogni: kikutattam valamennyi Nápolyban lakó herczegnek nevét, és ámbár, hogy voltak köztük meglehetős kétes hirűek is, elég gyáva voltam, különböző ürügyek alatt megjelenni e többé kevésbé, a romlottság fokán álló főurak palotáiban.

Több komornyikot, kapust, s más ily nemü hivatalos egyént vesztegettem meg, mint a menynyi szükséges lett volna arra, hogy Golconda királynőjétől nyerhessek meg egy kihallgatást. S mindez hasztalan történt, a fekete fátyolt nem sikerült többé megpillantanom.

Azután még ennél is bolondabb dolgokat követtem el: a Merqelline parton történt találkozásból azt következtetvén, hogy szivem királynője, oda szokott jönni reggelenként, bámulni a nap keltét, egy lovat vásároltam magamnak, s minden reggel ott vágtattam alá s fel a sétányon, vagy a főuton, mely átszeli a lapályt, s tova megy a tenger-parton. A sikerteleuség még fokozta türelmem s kitartásomat. A kereskedelmet s közlekedést illető értekezlet el volt küldve rendeltetése helyére, a követ az ischiai fürdőket használta, nekem nem volt éppen semmi dolgom; átengedhettem magamat testestől, lelkestől rögeszméim zsarnokságának, mely képes lett volna őrültté is tenni. Végre egy napon, véletlenül találkoztam a király főlovász mesterével, ki nagyon szakavatott tudós ember volt; ismert minden lovat Nápolyban, s azok tulajdonságait, eredetét, leszármaztatási sorrendjét, hogy minő utakat tettek, mikor változtattak tulajdonost, és hogy melyik mennyi pénzértékkel bir. Leirtam neki apróra, az általam látott, barbadox-i lovakat; a lovászmester körül nézett, félreeső ablak mélyedéshez vezetett, s halkan, titok pecsétje alatt közlé velem, hogy azok a Montefosco herczeg lovai voltak, egy 1820 beli szabadelvü vén forradalmáré, ki most is rendőri felügyelet alatt áll. Szerettem volna futni, ha nős-é a herczeg; a lovászmester azon feleletet adta e kérdésemre, hogy a lovak egyenesen Maroccoból származtak, és hogy az öreg forradalmár, valóságos szentségtörést követ el, midőn azokat egy három sous értékü szekér elé fogatta.

— Hasonló nemes állatok, szólt egész hévvel, csak uri gavalléroknak valók, és disz lovaglásra. Most már tönkre mentek, kezdenek öregedni. A barbados-i lovaknak nem volna szabad soha megőregedni. Csak két évvel is ezelőtt mily virgonczak mily elevenek voltak, tele nemes tüzzel, alig lehetett féken tartani őket, vékony lábaik széllel, villámmal vetekedtek. És most, láthatta mivé lettek: kövérek nehézkesek.

Kérdeztem a lovászmestert, mi módon sikerülhetne nekem, viszont látni őket, s ily módon megtudtam az utcza nevét, melyben istálójuk állt.

— De az a nyomorult maga nem ott lakik, tette hozzá a hires ló ismerő, ki valóban tüzbe jött volt.

Ujabb bizonyitéka annak, hogy nem szeret a lovakat!

Negyedóra mulva már ott voltam a megjelölt istálóban, s mindenként igyekeztem megnyerni a kocsis jóakaratát. Elvesztett fáradtság!

Ez ember néma maradt, mint egy felirat nélküli sirkő; kárba veszett minden ékes szóllásom, s pénzem. Más felé lett tudakozódásaim sem sokkal több sikerre vezettek; a herczeg nem járt sehova, s ő sem fogadott senkit házánál, az utczán sem lehete őt látni soha, csak ritkán, néha, néha, találkoztak fedett kocsijával (mi nagy ritkaság Nápolyban) melynek ablakai mindég elvoltak függönyözve.

Két izbeni számüzetés után, csak nagy nehezen sikerült megnyernie hogy visszatérhessen hazájába; s most is rendőri felügyelet alatt állván, egészen elvonulva élt, azt sem tudták a város melyik részében. E titok, mely őt környezte, s elszigeteltsége, még gyanusabbá tették őt; azért nem is vágyott társaságára senki, még nevét is csak vonakodva ejtette ki minden ember, a jobban értesültek azt mondták róla, hogy özvegy, s nem láttak körében semminemü nőszemélyt.

Miután több napot vesztegettem arra, hogy e sovány felvilágositásokat nyerjem, egy este, a Taledá utczában eleven arczu, mesterkélt modoru fiatal ember szóllitott meg felajánlva szolgálatait; pokolba küldtem őt, de ez nem igen látszott megszomoritani szivét.

Biztositott szolgálat készségéről, s mondta, mily nagy örömére szolgálna neki, ha megmutathatná nekem a paurrolis-i amphitheatrumot, s a Sybilla barlangot.

Ismételt visszautasittatásra sem vesztette el bátorságát a tolakodó: óvszerrel kinált meg, hogy minden nap éjji zenével tiszteljen meg, van jó guitárja, s kiséretül hozzá szép bariton hangja. Már készültem hátán megtánczoltatni séta botomat; ekkor érzékenyen kezdte előadni, hogy számos tagu családról kell gondoskodnia, s az isten valamennyi szentjeihez fogna imádkozni értem, ha bár fél piaszterrel boldogitnám őt, és miután szótlan folytattam utamat, a nélkül, hogy feleletre méltatnám, fokonként szálitá alább kivánságát egész a fél sous-ig, süket füleknek beszélt; könyörgött hogy legalább szivarom végét vessem oda neki. Kidobtam az utcza közepére égő szivaromat, s ő rohanva szaladt, hogy velvegye halomrá döntve öt, vagy hat utcza suhanczot, kik hasonlóan el akarták volna ragadni a prédát, s azután ismét kisérni kezdett, esküdözve, hogy képes volna egy kráterbe is beugrani érettem, ha ezáltal kedvemet tölthetné.

(Folyt. kövt.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Bécsben nagy gyülés lesz.

Verik a nagy dobot.

Nagy gyülés lesz Bécsben. Osztrák-Magyarország catholicusai összegyülnek, hogy tanácskozzanak a haza megmentéséről.

Annyi dobogó kebel, annyi hazafias érzülettől áthatott sziv, istenes dolgokban annyira hivő lelkek képesek lesznek a hazát megmenteni.

Az országnak nagy bajai vannak. Előttünk állanak mélyen vérező sebei, melyek gyógyirt követelnek; látjuk a szegény polgárt huzni, miként a barom, hogy segitsen azon a közös anyán, melyet ha elveszitünk: vallást, hazát mindent elvesztettünk.

Vérezik a haza! Nagyok a bajai, sok a gondja, sulyos a bánat, mely emészti, nagy a terü, a mely vállaira nehezül; hogyne gondolkodnék ilyenkor a fő, mely gondolkodni képes, hogy ne érezne a sziv, a mely fogékony minden jó iránt s hogy ne törne elő az akarat, a hazafi akarat megmenteni egy országot.

Nyomorultak azok, a kik nem mozognak, a kik nem indulnak meg a haza bajain.

Im a catholikusok előre mennek! Ime az a derék papság, melyre a haza mindig számitott, a melyet mindig igénybe vett; összegyülnek megmenteni a hazát.

Ily gondolatok szállták meg agyunkat, midőn a bécsi gyülés puszta hirét hallottuk.

S miuő csalódás!

A „Magyar Állam“ meggyőzött — szomoru valóság — minket artól, hogy más baj az, a mi mozgásra készti Bécs és Prága catholicus elemeit; particuláris érdek hozza forrongásba a kebleket, hogy tetézzék az ország bajait, hogy a szenvedő testen több sebeket nyissanak, hogy tanácskozzanak, mi módon lehetne a zavart tetézni, a terüt fokozni, a bajt sulyosbitani?

Ezért verték a nagydobot.

Ezért lesz nagy gyülés Bécsben.

Osztrák-Magyarország catholicusai gyülnek egybe, Magyarország katholicusai is, legalább az a hir, az a látszat.

Hogy a németek mit csinálnak, az az ő bajuk; nekik kevesebb bajuk, kevesebb dolguk lehet — ülésezhetnek.

De nálunk más fontosabb kérdések várnak megoldásra; sürgősb bajok orvoslásra.

Miért ülésznek? Miért verik vajjon félre a harangot? Minő harezra hivják fel a keresztes hiveket?

Megbomlott az istenes rend a két országban, azt mondják, azt kell helyreállitani.

Erkölcstelen lett az emberiség, a polgárság a két országban, azt kell megjavitani.

A status elnyomja a vallást, azt kell felszabaditani.

Harczot izent az állam intézményei által az egyháznak, azt kell visszaverni; ellensége lett a status a catholicismusnak, ezen ellenséget kell erőtlenné tenni.

Nincs erkölcs, nincs vallás, nincs isteni félelem; nem figyel többé az állam az istenes dolgokra, arra kell megtanitani.

Ez a programm, ez a czél.

Hogy tul a Lajthán hogy vannak a dolgok, igazak-e e vádak, nem kutatjuk, de hogy nálunk ez nincs igy, hogy nálunk a status az egyház ellen nem tör, azt elősegiteni képes, az igaz.

Hogy nálunk a szabadelvüség a catholicismussal ép ugy, mint a többi egyházakkal szemben, lépten-nyomon tapasztalható — az igaz.

Mert azt, hogy a catholicismus javára, a többi felekezetek elnyomassanak; hogy a cath. egyház a többiek rovására előjogokat gyakoroljon — hisszük, hogy maga a cath. egyház sem fogja követelni.

Nincs tehát és nem lehet más sérelem.

Mire való tehát a nagy hang? Mire a nagy programm magyar lapban? Miért kell egy politikai harcz alapját megvetni? Miért a felkantározás és a harczi riadónak fuvása?

Szeretjük hinni, — és ugy lesz — hogy a fringiát vissza fogják dugni, hogy a pejparipák lenyergeltetnek és lesz hallgatás, mert azt az ország sok baja megköveteli.

Az a hazafias szellemü cath. egyház — nálunk, nem fog a Lajtha lovagjainak példája után indulni, nem fog keresztes háborut provocálni az egyház és állam között.

Ugy lesz, mert arra nálunk nem volt eset, hogy ez a derék egyház háborut folytasson, tervezett, rendszeres háborut az állam ellen.

Legyen közöttünk béke! És az lesz, mert közös munkánk van nekünk, azt kell teljesiteni és teljesiteni fogjuk közös erővel, hiven, ugy a mint illik egy magyar polgárhoz.

Amicus.

A keleti kérdés.

Oroszország és Anglia.

Oroszország és Anglia között egy igen kényes differencziális pont az, hogy az angol kormány félhivatalos uton azt adta tudtára Oroszországnak, hogy nem óhajtja, miszerint egy esetleges háboru alkalmával Kis-Ázsia is belevonassék a hadmüveletek körébe. Ez az angol kivánság meglehetős visszatetszést szült Pétervárott ugy a katonai, mint a diplomatiai körökben. Az oroszok ugyanis azt tartják, hogy Anatolia Törökországnak legkevésbé védhető részét képezi, holott az európai Törökország s nevezetesen ennek Dunamenti része, Bulgária kitünő védelmi állapotba van helyezve. Az oroszok épen nem tartják valószinütlennek azt, hogy egy orosz-török háboru esetén Kis-Ázsiában a törökországi örmények mind fellázadnának és az orosz haderőhöz csatlakoznának.

De másfelől arra is számit az orosz diplomatia, hogy Anglia épen attól való félelmében, miszerint Oroszország Kis-Ázsia felől is támadni fog Törökország ellen, ráveendi ezt, hogy elfogadja az orosz részről követelt garantiákat, — sőt esetleg, mint a „Pol. Corr.“ pétervári levele mondja, tán még cooperálni (!) is fog Anglia Oroszországgal az európai Törökországban, csakhogy az orosz ne támadjon Ázsia felől is.

Az utóbbi időkben gyakran lehetett olvasni hireket és tudósitásokat arról, hogy Oroszország szövetségébe vonta Persiát is. Ugy látszik, a hiresztelések nem voltak egészen alaptalanok, legalább az tény, hogy Anglia most közelebb szövetséget kötött a khelati khánsággal, melynek éle az orosz-persa szövetség ellen van intézve.

A németek a párisi szerződésről.

Berlin felől igen kényesen kezdik megtámadni a párisi szerződést. A „Polit. Corr.“ egy berlini levelet közöl, mely annál figyelemre méltóbb, mert épen most iratik, Ignatieff utja alkalmával. A németek mindig találnak valamit, a mivel alkalmilag orosz barátaiknak kedveskedjenek. Most a párisi szerződés ellen működnek, hogy kedvébe járjanak az oroszoknak. A berlini levél azt mondja, hogy Németország távol áll attól, hogy könyet ejtsen a párisi szerződés megsemmisitése fölött. Poroszország irta azt alá 1856-ban, s nem tehető fel, hogy Németország egész terjedelmében fön kivánná tartani azt a szerződést. Husz éve, hogy fenáll az, de ezen idő alatt a porta sem jó akaratát, sem képességét nem bizonyitotta be, hogy az azon szerződésben reá rótt kötelességeknek eleget tegyen. Ennek a helyzetnek végre valahára véget kell már vetni. E hatalmak először a konstantinápolyi conferencián tették meg ez irányban az első közös lépést. Hogy Oroszország politikája a párisi szerződést, illetőleg annak eltörlését tüzte ki napirendre, az iránt nem lehet kétség. Jól értesült diplomatiai körökben soha egy perczig sem kételkedtek ebben.

A hatalmak bele fognak egyezni abba — folytatja a nevezett forrás — hogy Oroszország garantiákat követeljen Törökországtól a keresztények érdekében, de egyszersmind Oroszországtól is garantiákat fognak követelni arra nézve, hogy actiójával nem fog oly határokig hatolni, a hol más, a keleti kérdésben szintén érdekelt hatalmak érdekeinek sérelme kezdődik.

A porta fogása.

A porta legujabb sakkhuzásáról a „Pr.“ a következőkről értesül:

Az orosz követelések programmja lényegesen azon mértékre redukáltatott, mely Andrássy grófnak 1875. decz. 31-iki jegyzéke tartalmát képezi. Csak Bulgáriára nézve maradt még fenn szélesebb körü követelés, a mennyiben Bulgária általános lefegyverzését követeli. Azonkivül a cserkeszeknek a hadseregből való kizárása is egyik pontját képezi a programmnak. A porta ugy látszik előre értesült Oroszország ilyetén szándékolatairól, s igy azon helyzetbe jutott, hogy megelőzze Oroszországot, s a mennyire lehet, ebből a maga számára előnyöket huzzon. Azon reformok között, melyek Savfet pasa márt. 8-ki jegyzékében felsoroltatnak, benfoglaltatnak mindazok, melyeket Oroszország követel s azonkivül még egyebet. A porta az által Oroszország actióját és Ignatieff missióját feleslegessé, tárgytalanná tenni akarja. A mi Angliát illeti, ez bizonyára nem fogja elmulasztani, hogy figyelmeztessen arra, miszerint felesleges ujra formulázni az európai követeléseket, mert hiszen a porta azokat önkényt és előzetesen is magáévá tette.

A konstantinápolyi képviselőválasztásról.

Márczius 6-áról jelentik: A választások közvetlen eszközlésére tudvalevőleg 40 szavazó választatott, és pedig 20 mahomedán és 20 nem mahomedán, ez utóbbiak közt volt 9 görög, 6 örmény, 9 zsidó és egy katholikus. — Mindenik szavazónak 10 nevet kell fölirni bárczájára: 5 mahomedánt és 5 nem mahomedánt. Sajátképeni válasz ás nem volt nekiek megengedve. A városi elöljáróság egy hivatalos névsort állitott föl s a szavazók csak ezek közül választhattak. A képviselő megválasztására a szavazatok absolut többsége volt szükséges. Az első szavazásnál csak két jelölt nyerte meg a szükséges többséget Osman effendi és az izraelita Adseman effendi.

A harmadik szavazásnál sem érhetvén el absolut többség, két örmény szavazó azt inditványozta, hogy elégedjenek meg a relativ többséggel, ez inditvány a görög küldöttek heves tiltakozása daczára is elfogadtatott. A 20 mohamedán szavazó az egymás közt egyenetlenkedő 20 nem mohamedánnal szemben mérvadó lett, s igy történt, hogy csupán egy görög választatott meg, örmény pedig 3, a mohamedán szavazók ugyanis mindig az örmény államhivatalnokokra szavaztak.

A választás ez eredménye nagy vihart keltett a konstantinapolyi görög népesség közt. A görög lapok igen élesen beleavatkoztak a dologba, ugy hogy a megválasztott egy görög képviselő, Vaszilaki Szarakiotti kénytelen volt mandatumáról lemondani. A görögök ez izgatottsága a portát aggódóvá tette, s rögtön hozzá is látott, hogy a bajon segitsen. A kormány felszólitására két örmény követ rögtön lemondott a képviselőségről, s a városi hatóság uj választást rendelt el. Az uj választáson valószinüleg az egy görög helyett három fog megválasztatni.

A képviselőházból.

Budapest marcz. 12.

A ház mai ülésében Molnár Antal előadó jelenté, hogy az állandó igazolási bizottság Rőser Miklóst 30 napi fentartással igazolt képviselőnek jelenté ki. Kihirdettetvén a legutóbbi ülésen megejtett választások eredménye, Papp Sándor, mint az egyik biráló bizottságba beválasztott tag, letette a szokásos esküt. — Tisza miniszterelnök előadá, hogy a kormány nézete szerint az ülésszak az ünnepek előtt be lenne rekesztendő, s az uj bizottsági választások megejtendők. Ez hosszu időt vevén igénybe, nincs kilátás rá, hogy a békebirói törvényjavaslat az ünnepek előtt letárgyalható legyen.

Ez okból kéri, hogy a törvényjavaslat tárgyalása ez idő szerint elhalasztassék, kijelentvén hogy oly fontosnak tartja e javaslatot a kormány, miként mindent megtesz, hogy a kérdéses ügyben még a nyári hosszabb szünetelés előtt törvény alkottassék. — Simonyi Ernő sajnálattal veszi a kormány e kijelentését, mely csuffá teszi a ház azon határozatát, mely szerint a javaslat még az ünnepek előtt tárgyalandó lett volna. Az ország élénken sovárog a bagatell-törvény után, melynek megalkotása most ismét késleltetik.

Tisza miniszter ismételve kijelenti, hogy maga érzi legjobban a bagatell-ügyek rendezésének fontosságát, s a maga részéről ennek létesülése szempontjából mindent megtesz. — Madarász szerette volna, hogy az ülésszak augusztusban rekesztessék be, a mely hóban az első ülésszak megnyilt. Különben inditványozza, hogy a javaslat ne vétessék le a napirendről. — A ház elhatározza, hogy a békebirói törvényjavaslat a napirendről levétessék. Ezzel az ülés véget ért.

Magyar lapok szemléje.

A „Hon“ azt hiszi, hogy az a védvámos irány, mely egész Európát és monárchiánkat is hatalmába kerité, közelebbről kemény próbára lesz téve, mert a nemzetközi kereskedelmi szerződések megkötése, ugy nálunk, mint másutt, komoly és nehéz akadályokba fog ütközni, és akkor, le kell a védvámból hagyni, vagy egyáltalában fel kell hagyni a nemzetközi szerződések eszméjével, a mi sok előnytől és biztositéktól fosztaná meg a nemzetközi kereskedelmet, és igy minden egyes ország nemzetgazdaságát is. Csak kezdeményezni kell e téren a téves irányt, és az utánzás vagy reakczió követésre birja a többi államokat is. Most már monárchiánk, Anglia, Németország, Svájcz és Francziaország kereskedelmi összeköttetései vannak koczkára téve, a védvámos reakczió következtében. Azon véleményben van tehát, hogy az ephemer okok és jelenségek folytán győzelmere jutott védvámos irány ellen a nemzetközi szerződéseknél be fog állani a reakczió, és akkor e monárchiának nem szabad az elől elzárkoznia. Mert ha vámleszállitás vagy a kereskedelmi szerződések megszakitása közt kell választani, az osztrák kormány és parlament is, nem Skene, hanem a monárchia érdekében az előbbit választja. Ha győzött a rosz reakczió, hadd érvényesüljön a jó is!

A „Nemzeti hirlap“ az osztrák ultramontánoknak a jövő hónapban Bécsben tartandó gyüléséről ir, s azon véleményét nyilvánitja, hogy ha a katholicismus magáévá teszi a nemzet érdekét, s annak előharczosaként lép fel a maga körében, akkor még van jövője hazánkban a katholikus egyháznak. De ha a haza és nemzet érdekét alárendeli a hazátlan ultramontanismus törekvéseinek; ha, midőn senki sem gondol üldözésre, az állam és társadalom elleni háboru szervezésére vetemedik, s ha e küzdelemben szövetkezik azon elemekkel, melyek hazánk szabadságának és nemzetiségének, Magyarország állami existentiájának századok óta esküdt ellenségei, ha ráadja magát arra a hazaáruló összeesküvésre, melyre ma az osztrák centralisták és cseh feudalisok ultramontán része csábitgatja: akkor biztos lehet benne, hogy a nemzet első helyre fogja tenni azon ellenségei sorában, melyekkel megalkudni nem, melyet csak letiporni lehet.

Az „Ellenőr“ „az előjátékot“ befejezése felé látja közelegni. Az orosz argonauta utját siker fenyegeti: az európai jegyzőkönyv, minden valószinüség szerint megfogja nyerni a kivánt aláirásokat. Az aláirandó nemzetközi jegyzőkönyv azonban két éle van. Nem pusztán szivességet tesz Oroszországnak, de kötelességet is ró reá. Abban a pillanatban, mikor a jegyzőkönyvet valamennyi hatalom, ideértve Törökországot is, aláirandja: Európának joga lesz megkövetelni, hogy a portának idő adassék jegyzőkönyvi kötelezettségének megfelelhetnie, sőt joga lesz megkövetelni azt is, hogy az állig fegyverzett állapotnak a török-orosz vis à vis-ban vége szakadjon, mert a mig Oroszország folytonosan fegyverkezik, Törökország is kénytelen basonlót tenni s nem fordithatja minden erejét s tevékenységét jegyzőkönyvi kötelezettségéhez képest, a reformok megvalósitására. Egy ilyen álláspontot elfoglalhatni Oroszország ellen, felér a diplomatiai szivességgel, a mit Oroszország részére javaslatai elfogadásával concedalnak. És sajnálandó volna, ha Anglia scrupulusai ezt meghiusitanák.

Montalembert gróf nyilatkozata.

Montalembert gróf örökösei tudvalevőleg pert inditottak Hyacinte expater ellen, a miért ez — nézetük szerint jogtalanul — kiadta Montalembert gróf iratait. E per tárgyalása alkalmával a párisi törvényszék előtt Montalembert grófnak egy rendkivül érdekes és meglepő levele olvastatott fel, melyet 1870. febr. 28-án, tehát ötven nappal haláia elő t irt, vallási érzelmeit s nézeteit fejtegetve. Okot e levélre azon szemrehányás szolgáltatott, hogy a nagy „katholikus publicistá“-nak az urak házában 1847-ben mondott beszédje, és legujabb nyilatkozatai egymással ellenmondásban vannak. Montalembert tagadja ezt „Hála az égnek — ugymond — soha sem gondoltam, irtam, vagy mondtam valamit, mi a pápa személyes és elkülönitett csalhatatlanságának, vagy a theocratiának, az egyház dictaturájának, vagy Róma absolutismusának kedvezett volna.“ Most is, mint akkor, kijelenti az állam és egyház viszonylagos incompetentiáját a maguk birodalmán kivül, anélkül, hogy hozzá tenné, hogy kölcsönös függetlenségük tökéletes elkülönözöttségüket eredményezze. Azt mondta ama beszédében, hogy „a franczia egyház meghalt, mert magát az állam szolgájává tevé; nem marad egyéb hátra, mint eltemetni.“ Azt hiszi, hogy akkor igazat mondott. „A franczia egyház meg volt halva. De miképen éledt fel ujra? Nem vonakodom válaszolni, hogy a IX. Pius főpapsága alatti rendkivüli nógatásokra, gyalázatos és a józan észt, valamint az emberi nem becsületét meggyalázó doctrinákra. De ki sejtette volna 1847-ben, hogy IX. Pius szabadelvü pontificatusa, melyet a föld két felének összes szabadelvü emberei helyeseltek, az Union és a Civitta által képviselt és személyesitett pontificatussá fog válni? Azon egyhangu felkiáltások után, melyet akkor tájt a clérus a Belgium mintája szerinti szabadság érdekében tett, ki álmodhatta volna, hogy ugyanazon clérusnak majdnem összesége 1852-ben oly hihetlen fordulatot teend? Ki álmodhatta volna az ultramontán doctorok legnagyobb részének lelkesedését, a caesarismus feléledését Mgr. Parisis csacsogásai és Mgr. de Jalinis rendeletei fölött. Ki álmodhatta volna meg a laikus theologok közül az absolutismus tartós diadalát, mely akként kezdődött, hogy halomra döntötte összes szabadságunkat, összes elveinket, összes hajdani, III. Napoleon előtti eszméinket, hogy azután romba döntse az igazságot és valóságot, a józan észt és a történelmet, égő áldozatául azon bálványképeknek, melyeket a vaticánban felállitottak volt?“ A gróf azután idézi Sibour párisi érseknek hozzá intézett egyik levelét, s kimutatja, miként nyilatkozott azelőtt tizenkét évvel a kereszténység legnagyobb egyházkerületének lelki pásztora, szerencsét kivánván a grófnak ama szellem ellen intézett tiltakozásaihoz, mely szellemet azóta ostorozni meg sem szünt. Mert — ugymond — ez nem mától, hanem 1852-től fogva történik, hogy harczol ama utálatos politikai és vallási tévedések ellen, melyek a korabeli ultramontanismusban összepontosulnak. A legelismerőbb csodálattal üdvözli az orleansi püspököt, kinek volt bátorsága szembe szállni a hizelgés, a csalárdság, a kétszinüskődés és szolgalelküség árjával, mely minket elnyeléssel fenyeget. Hála neki és hasonlóinak, — a katholikus Francziaország nem fog sokkal Németország, Magyarország és Amerika mögött maradni. Meg vagyok győződve, hogy az ellenkező látszat daczára a katholikus, a nélkül, hogy dogmái fenséges változhatlanságában megtántorodnék, alkalmazkodni fog a modern társadalom elkerülhetlen feltételeihez és mint mindig, az emberi nem nagy vigasza és világossága fog maradni.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Szép Mikhál.

(Jókai legujabb szinműve, 4 felvonásban, előjátékkal. Először adatott Kolozsvártt, 1877. marczius 13-dikán.)

Késmárkon vagyunk. Az ottani diákok két specialitása, Kalondai Bálint, (egy kapai özvegy mészárosné fia) hanyag tanuló, korhely fráter, és Katzenreiter Henrik, a lyceum lumene, kinek épen apropos jött a nagy-létai eklézsia, rajonganak Mikhálért, a tudós Fröhlich Dávid professornak szintén tudós, de a mellett gyönyörü leányáért. Természetes, hogy a leány Bálintot szereti, s még természetesebb, hogy az apa Henrik is rikhez akarja őt adni. A leány bevallja szerel-

Karczolatok.

konstantinápolyi naplóimból.

II.

A galatai, s egyenesen a sultáni palotához vezető főut, mely néhány europai ruha- és lábbeli raktár, továbbá a majdnem minden házban feltalálható vendéglő vagy kávéház, és az e városrészben leginkább keresett bor- és pálinkamérések leszámitásával, nagyobbrészt a benszülött illetőleg török iparosok által birt raktárak és műhelyek végtelen sorát tárja fel előttünk, Konstantinápoly egyik legemlitésreméltóbb pontjául tekinthető; a mennyiben az nappal a fentemlitett osztályok munkás tevékenységének s e városnegyed szolidabb polgárságának szórakozási gyülhelye; mig nap lemente után, de főleg éjszaka a legerkölcstelenebb dobzódás és aljasságban páratlan tivornyák valóban pokoli szinhelyeül szolgál!

Ha ez utczán nappal végig haladva, a nyilt ajtók mellett dolgozó musulmán iparosok egykedvü munkálkodását, vagy a kávéházak és borméréseken időző közönség zajtalan s kifogás alá korántsem eshető időtöltését vennők zsinormértékül, legtávolabbról sem gyanithatnók, hogy ez utóbbi helyek az éj beáltával, azonnal a legundokabb s reggelig tartó orgiák tanyáivá alakuljanak, mely körülmény annál meglepőbb lehet reánk nézve, miután majdnem minden lépten-nyomon telyes meggyőződést szerezhetünk magunknak arról, hogy ezen a közerkölcsiség és a polgárság nyugalmának rovására történő bachanáliák, a konstantinápolyi rendőrség tudomásával illetőleg annak hallgatag beleegyezésével vitetnek végbe!!

Alig hogy a lámpák meggyújtattak, s a műhelyek és raktárak munka-személyzete, a nap fáradalmai után hőn óhajtott, de fel nem talált nyugalmát felkeresni indult, Galata fő és mellékutczái azonnal levetik nappali álarczukat, s valódi physiognomiájukat leplezetlenül mutatják be az itt szórakozást kereső közönségnek.

Az „Amerika“, „Páris“, „London“, „Bécs“ és tudja a mindenható! még miféle világrész ország és városok nevére keresztelt hotelek és kávéházakban, — melyek oly közelségben vannak egymáshoz, hogy az „Amerikában“ játszott quadrille hatodik figuráját, a „Bécsben“ mulató közönség is egész precizióval eljárhatná, — felhangzik a zene, s csakhamar megkezdődik a mulatság valódi matróz értelemben; s a táncz és borhevétől kigyult s a szárazföldet lábaik alatt ingadozni érzett tengeri-hősök, újon érkezetekkel váltatván fel, ez igy foly szakadatlanul egész kivilágos-kiviradtig, s a matróz-erszény kiürültéig!

Azt tán emlitenem sem kellene, hogy a meglehetős számban képviselt, de már csak hervadt bájak felett rendelkező hölgykoszorut, mindezen helyekre, a galatai demi-monde legalsóbb osztályának virágháza szolgáltatja; mely virágok azonban még mindig eléggé bübájosak arra nézve, hogy egy olvadékony matróz-keblet a szerelem rózsa lánczával magukhoz fűzhessenek.

Ha nem csalódom, a galatai zugutczák legkevesebb 50—60 oly hotelt számlálnak, melyekben — ha az ember komolyan szállást keresne — kétségkivül azon választ nyerné: hogy rendelkezésére külön szobát nem bocsáthatnak, — kivéve ha azt még egy más, a hotel készletéből általa szabadon választható személlyel megosztani óhajtaná.

Egy Konstantinápolyban először járt ismerősöm, a hajóval csak késő estve érkezvén, ismeretség hiányában — egy ily a kikötőhez közel eső hotelben keresett szállást. — S képzelhető, hogy minő nagy volt meglepetése, midőn a hotel tulajdonos nőnek a fentihez hasonló válasza után, a mindig készletben levő laktársak egyike — undoritó pongyolájában — feléje közeledvén, őt a legszemtelenebb s minden szemérmet levetkezett modorban iparkodék maradásra birni!

Van azonban Galatának néhány szolidabb hotele is, melyek a szó valódi értelmében olcsóknak nevezhetők. — Ezen vendéglők egyikében tartám néhány napig én is szállásomat, vagy is azon időpontig, mig egy bizonyos körülmény által további maradásom lehetetlenné tétetett. Az általam lakott vendéglő ugyanis szintén azon utczák egyikében vala, melyben néhány, a fentebb emlitettekhez hasonló hotel létezett; mely körülmény, természetesen, azon kimaradhatlan következményt voná maga után, hogy az utcza éjjel-nappal egy megbolygatott darázsfészekhez hasonlitott. Ez azonban még csak mind megjárta volna, hogy ha már a fenti körülmény által ugy is kemény próbára tett türelmem, a galatai „zongora-verklisek“ szilárd kitartásán — hajótörést nem szenved! Pedig ezen jámbor verklisek naponta — rendesen — csupán két izben játszanak, csakhogy, az igaz, kissé hosszasan; miután az első konczert többnyire reggeli négy órakor veszi kezdetét, s tart délutáni 4-ig; mig a második délutáni 4 órakor kezdődve, csakis — másnap hajnalban végződik! Az ily nagyszerü zeneélvezetet vagy tán jobban mondva torturát, bár a zenének nagy barátja vagyok, három napnál tovább én sem valék képes kiállni! . . .

E szállásból kiköltözve, egy más vendéglőben vettem meglehetősen kényelmes lakást; de mind hiába! mert a sors itt sem hagyott fel — zeneképébeni üldözésével. A lakásommal szemben levő házban, alig hogy beköltözém, két „cseh honfitárs“ üté fel, mint látszék, állandó tanyáját, kik valamely Csehországból kivándorolt zene-társulat tagjai lévén, reggelenkint 5-től 3 óráig, az én borzasztó gyönyörüségemre — trombita versenyeket rendezének, mely zeneelőadásokat, később annyira megszokám, hogy náluk nélkül szépeket már nem is álmodhatám! . . .

Szomoródi.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

mét apja előtt, ki világért sem akarja erőtetni leányát, csak azt kivánja tőle: hogy ha annyira szereti Kalondait, ölje meg saját kezével két kedves galambját s akkor a Bálinté lesz. A leány azonban élve viszi be a galambot apjához s Henrikkel megtörténik a lakadalom, nagy sietséggel, mert a karaván indul s az ifju párnak is velök kell menni, lévén a felvidék tele rablóval. Velök megy Simplex, német diák is, a Bálint kenyeres pajtása. Kalondai pedig kap, leány helyett — „consilium abeundi"-t.

Ez az előjáték tartalma.

Az első felvonás a kis-szebeni hóhér — a vihodár — kastélyában játszik. Henrik és Mikhál utról érkeznek s Babura Pirka (boszorkány, a vihodár gazdasszonya) fogadja őket. Mikor Mikhál megtudja Pirkától, mily helyen van ő: kétségbeesik; mikor pedig Henriktől megtudja, hogy a hóhér az ő férjének apja, kinek beleegyezését ki kell nyerni a házassághoz: persze, hogy még jobban kétségbeesik, de csakhamar megadja magát sorsának s mikor Henrik őszinte vallomást tesz apja előtt s áldását kéri: ő is leborul a vihodár előtt s — kezet csókol neki. A hóhér szobájába küldi Mikhált, pallost vesz elő s készül az ő egyetlen fiát lenyakazni, mert vértagadó, ki megtagadta apját; álorczás, emberrabló stb. Azonban fölrendült a szomszéd teremből Mikhál zsolozsmája: „Az ur énnékem őriző pásztorom" — s az öreg megszelidül. Megbocsát a fiának, ad neki egy csomó aranyot és egy hóhéranczug-ot: benyakalnak együtt nehány pohár bort s elindulnak, hogy az ifju ur megkezdje — nem a nagy-létai lelki-pásztorságot, hanem a kis-szebeni hóhérságot. A tudós Fröhlich Dávid uram pedig kap egy levelet, melyben meg van irva a kis-szebeni vihodár által: hogy vejét és leányát a rablók megölték az uton. Ez az első felvonás.

Második felvonás szintén a vihodár kastélyában játszik, csakhogy a szintér „salon" helyett konyhát mutat. Katzenreiter senior és junior Eperjesen vannak, „hivatás"-uk gyakorlatában. Egyszerre csak hozzák a hirt: hogy az öreg vihodárt az egyik rabló agyon-harapta (furcsa halálnem!) s az ifju önként átvette apja hivatalát. Oda van tehát a Mikhál reménye: hogy a vén hóhér halála után majd kivándorolnak Németországba, a hol senki sem ismeri őket. Kétségbeesik — tudja isten: hányadszor. Azonban „épen jókor" jön a vigasztalás, még pedig a konyhába szolgáló kerekeskut fenekéről, honnan Simplex bukkan elő — Bálinttal Nagy mester az a Pirka! Van ölelés, csók, quantum satis. Bálint haza akarja vinni Mikhált az apjához, megindittatni a válópert s annak rendi szerint kelni össze szerelmével. Babora Pirka azonban ráveszi őket: hogy lépjenek u. n. bártfai házasságra. Ez nagyon regényes és nagyon képtelen valami. T. i. az a szokás lett volna Bártfán: hogy a rajta kapott szerelmeskedőket menten összeeskették a tanácsháznál, lett legyen a nő férjes, a férfi pedig házas. Ez aztán érvényes (?) az egész országban. Megvan a beleegyezés. A szerelmes pár és Simplex utnak indulnak, Pirka felgyujtja a hóhér-kastélyt s ő is utat vesz Lengyelországba.

A harmadik felvonásban Kalondai Bálint urat már főbirónak választják Kassán, neje és anyja nagy szivbeli örömére. (Mily meglepő gyors carrier.) Bálint ur azonnal indul is Pozsonyba, hova a nádor rendelte föl, fontos ügyekben. Foly a vendégség s a magnum áldomás. Az összetóduló szegények közt megjelenik ekkor — Babura Pirka, hogy elkeritse a szép asszonyt Szurdoky Belizár hatalmas főur részére. Már-már erővel elvonszolja a menyecskét, de berohan Sára asszony s a boszorkányt átkozódásai daczára megcsipik. Simplex pedig, nehogy a 4-ik felvonásban valami malheur történhessék, menten elindul a tudós Fröhlich Dávid professor ur után.

A negyedik felvonásban Kalondai Bálint ismét otthon van s elnököl a tanácsban. Előtte fekszik a Babura Pirka sententiája, kinek a tanács megutalványozta a „Hárum-pálczánum büntetését. A boszorkány leleplezéseket tesz a Bálint és Mikhál viszonyát illetőleg — s a főbiróból percz alatt vádlott, sőt elitélt lesz. A vérpad készen s a vihodár alig várja már, hogy leüthesse aző hites nejének „bártfai férj"-ét. E kritikus pillanatban ismét „épen jókor" érkezik Simplex, czipe've magával tudós Fröhlich Dávid uramat. A professor ur bemutatja a kis-szebeni vihodár levelét, mely szerint az ő leányának férjét, a nagy-létai lelkészt a rablók megölték. Ha tehát Mikhál ismét férjhez ment, ezt mint özvegy, jogszerüleg tehette, minden ó-és középkori philosophus, ugyszintén Stephanus Verbőczi tripartituma értelmében. Ez persze ismét megváltoztatja a helyzetet. Most már a vihodár lesz vádlott és fogoly. Kalondai Bálintot és nejét zajosan üdvözli a nemes magisztratus, vállaikra emelik — azaz bocsánat, nem cselekszik épen ezt, hanem nagyon közel vannak hozzá. A függöny pedig, ezuttal végleg, legördül.

Ez a darab meséjének vázlata.

Általánosan tudva van: hogy Jókai e szinművét hasonczimü regénye után irta.

Nem akarunk arra az untig hangoztatott véleményre reflectálni: miszerint regényből jó szindarabot irni nem igen lehet. Csupán azért emlitjük ezt fel: hogy a néző és olvasó föltalálhassa annak a betegségnek a magvát, a melyben szenved az egész darab, elejétől végig.

Ez a betegség pedig, mert organicus betegség, alig gyógyitható.

Nem egyszerü, itt-amott előtérbe lépő drámai botlások, nem egyes logikai és lélektani valószinütlenségek, nem a hatás-vadászat erőlködése — hanem az egyöntetüség, az egység teljes hiánya az, mi e szinmü értékét nagyon de nagyon kevésre szállitja alá, mondhatnók nullifikálja.

Az aesthetikusok által fölállitott három egység (hely idő és cselekvény egysége) közül kettő ellen véthet az iró és teremthet azért jó, sőt nagyszerü müvet, a mint ezt Schaksperen kivül még nehány iró sikere megmutatta.

De darab, melyben a drámai mü conditio sine qua non-ja, a cselekvény, az actio egysége teljesen hiányzik; melyben nem az érzelmek viharai, nem a lélektan örök törvényei hozzák létre az egyes eseményeket; darab, melyben, mint Szép Mikhálban, a Kalondai szamarától (tessék elhinni: valóságos eleven csacsi a szinpadon!) a Mikhál galambjáig (ez is valóságos!) minden előtérbe lép egy perczre, hogy aztán ismét eltünjék s egy valódi központot hasztalan keresünk, — az a darab, mondjuk: alig állhat meg a kritika itélőszéke előtt.

Hanem térjünk a részletekre, azonban terszüke miatt csak holnap. Indali Gy.

A „KELET" magán-távirata

Feladatott **Budapesten** márcz. 14. d. e. 11 ó. 10 p.
Érkezett Kolozsvárra márcz. 14. d. e. 11 ó. 45 p.

Ha sikerül a béke Montenegróval, a porta kész a lefegyverzést megkezdeni.

Bismarck hajlandó Ignatieffnek minden jegyzőkönyvet aláirni.

Oroszország nem ad időhaladékot Törökországnak a reformok megvalósitására s azt kivánja, hogy a jegyzőkönyvben legyen kikötve bármely hatalom joga a fegyveres interventióra, azon esetre, ha a porta nem teljesiti kötelezettségét.

Montenegró feltétlenül két kerületet és kikötőt követel magának.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. márc. 12.

— **Az igazságügyminiszter** Gorove Lajos erzsébetvárosi főjegyzőt az erzsébetvárosi kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **Az 1848. márcz.** 15-ének emlékére holnap a Vigadóban d. u. 4 órakor csinos hangverseny lesz, melynek tiszta jövedelme a Petőfi-szobor javára fordittatik. A müsorozat im ez: 1) „Rákóczi-induló", a kolozsvári zeneconservatorium által. 2) „Eltemetve, feltámadva" költemény, irta és előadja Hegedüs István. 3) „Magyar Ábránd" zongorán előadva Dobál Ilka k. a. által, 4) „Összének" a kolozsvári összes dalegyletek által. 5) „Válasz a muszka ifjusághoz" költemény előadva Magyari Ilon kisasszony által. 6) Galopp-Concert" zengorán előadva Szenkovich Ilonka k. a. által. 7) „Szózat" a dalegyletek által.

— **Az erdélyi** Muzeum-egylet felejthetetlen elnöke néhai hidv. gr. Mikó Imre emlékére vasárnap f. hó 18-án délelőtt 11 órakor a városi redoutte teremben ünnepélyt fog rendezni, a következő sorrenddel: 1) Megnyitó karéneke a kolozsvári egyesült dalegyleteknek; 2) Emlékbeszéd, mondja gr. Eszterházy Kálmán; 3) Berekesztő karének. Kolozsvártt, márczius 5-én 1877. Az igazgató választmány. A karzatok és az ablakpáholyok a hölgyeknek vannak fentartva.

— **Meghivó** a kolozsvári orvos-természettudományi társulat 1877. marczius 16-án délután 5 órakor tartandó orvosi szakülésére. Üléshely: Egyetemi épület 1. emelet 8. szám. Tárgyak: Genersich Antal: Idült belfüllob egy esete. Gyergyai Árpád: 1) Betegbemutatás (kemény szájpad átfuródás mütét és gyógyult esete.) 2) A modern sebkezelésiről.

— **E. Kovács Gyula**, szinházunk kitünő müvésze ma Szamos-Ujvárra rándul át, három vendégjátékra. „Ármány és szerelem"-ben Ferdinándot, „Othelló"-ban és „Don Carlos"-ban pedig a cimszerepet fogja játszani. Meg vagyunk győződve, hogy a sz.ujvári műpártoló közönség nem mulasztja el a kinálkozó alkalmat, hogy élvezze E. Kovács Gyula kiváló müvészetét, és zsufolt házakat fog csinálni mind a három estén.

— **Meghivás** A „kolozsvári polgári társalkodo" folyó évi márczius hó 18-án d. u. 3 órakor saját helyiségében (fötér 13 szám 2-ik emelet) évi rendes közgyülést tart, melyre a társalkodó rendes, tiszteletbeli s foglalkozó tagjait tiszteltettel meghivja, Kolozsvártt 1877 marczius 13-án Simon ig. elnök.

— **Reichberg Lőrincz** kolozsvári bejegyzett kereskedő összes ingó és ingatlan vagyona felett a csődeljárás bevezettetvén, perügyelőnek és id. tömeggondnoknak Sipos Gábor ügyvéd, perügyelő helyettesnek pedig Deáky Albert ügyvéd neveztetett ki.

— **A szász universitásba** holnap, március 15-én lesz a választás Szebenben és a volt Szebenszékben. A szász bureaucraták hivatalos lapja a „Tageblatt" Bedeus József és Kapp Gusztáv országgyülési képviselőket és Wittstock Henrik diszNódi papot ajánlgatja nagyon mint a „párt" jelöltjeit.

— **Lapszerkesztő** és öngyilkos A szebeni „Sieb-d. Tageblatt" szerkesztősége, — mint e lapban olvassuk, — hétfőn egy lepecsételt levelet kapott, melyben egy szerencsétlen flótás, — állitólag káplár egyik közöshadseregbeli ezredben, — értesité a szerkesztőséget, hogy öngyilkos lesz, már t. i. a káplár. A szerkesztőség természetesen azonnal jelentette a dolgot a rendőrségnek, mely azonban még eddig nem akadt rá az öngyilkos — jelöltre.

— **Brutalitás.** N.-Szebenben bizonyos Márkovinovics nevü kereskedő hétfőn este ugy elverte a szolgálóját, hogy a szerencsétlen nő több óra hosszat feküdt eszméletlenül; másnap aztán, — mint a „Sieb.-d Tageblatt" irja — meg is halt a korházban. E baromi tettet nevezett lap után közöljük s igy a felelősséget ráháritjuk; de ha való: akkor példás büntetést érdemel.

— **Számadás.** A kisdedóvóda javára Tordán Március 11-én megtartott első fillér-estély jövedelmeiről. Felülfizetésekből béjött 34 frt 67 kr; 176 jegy után á 20 kr. 35 frt 20 kr., ruhatárból béjött 1 frt 70 kr. összes bevétel 71 frt 57 kr., mely összeg a tordai kisdedóvóda javára a tordai takarékpénztárba elhelyeztetett. Felülfizettek: Dániel testvérek 64 kr, Moldován 80 kr, Veiics Ödön 60 kr, Szentpáli 80 kr, N. N. mérnök 30 kr, Szigethi Sándor 80 kr, Harmath Sándor 80 kr, K. Nagy Imre 80 kr, Vizi László 20 kr, Benedek Dénes 20 kr, Füzi Sándor 50 kr, Szemerjai Ferencz 20 kr, Csiki Antal 40 kr, Puhl Ignácz 2 frt, Nagy Mózes 80 kr, Kónya Dániel 40 kr, Nagy Mihály 1 frt 33 kr. Szentkirályi Géza 60 kr, dr. Virág Benedekné 1 frt, Veres Dénes 1 frt, Nagy Albert 20 kr, Csegezi Mihály 40 kr, Ország János 20 kr, dr. Harmath Béla 80 kr, Horváth József 90 kr, báró Kemény György 1 frt 80 kr, Szabó József 80 kr, dr. Damokos Antal 80 kr, Érsek Elek 20 krajczár, Sulucziu Dénes 80 kr. Csekme Béla 80 krajczár, Pál Gerő 20 kr, Özv. Szilágyi Pálné 1 frt, ügyvéd Molnár Károly 20 kr, Imecs Dénes 40 kr, Darkó Zsigmondné 60 kr, Győri Vilmos 80 kr, Beregszászi Károlyné 30 kr, Lengyel Kristof 30 kr, Veszprémi Lajos 40 kr, Amberboj Miklós 30 kr, Miksa Elek 4 frt 40 kr, Dombi János 80 kr, dr. Volff Gyula 40 kr, Gábor Mihály 40 kr, Szántó Viktor 30 kr, Barla Sándor 20 kr, Egy főhadnagy 30 kr, Szőcs László 10 kr, Lengyel Ádám 80 kr, Csongvai Domokosné 20 kr, dr. Harmath Mártonné 20 kr, Horváthy József 20 kr. Fogadják a nemes szivü adakozók a bizottság legforobb köszönetét. A bizottság nem mulaszthatja köszönetet nyilvánitani Harmath Sándor urnak, hogy a „Korona" termeit a bizottság rendelkezésére ingyen átbocsátotta, ugy Hamari János urnak, hogy kocsiját a kolozsvári vendégek béhozására és kivitelére szintén ingyen bocsátotta át. Végre Nagy Gábor és Waterflied urak fogadják a bizottság háláját önzetlen közre működésükért. Tordán, 1877. márczius 12-én. A rendező bizotság.

— **Koszoru Lisztnek.** Liszt Ferencznek azon egyletek választmányától, melyeknek javára a napokban Budapesten hangverseny tartatott, egy müvészien kiállitott ezüst babérkoszoru — arany levelekkel — s élő babérkoszoruval környezve — nyujtatott át. A koszoru a következő feliratot viseli: „Liszt Ferencznek, a világhirü müvésznek s a szegények nemesszivü pártolójának, Budapest 1877. márcz. 10. A pesti izr. nőegylet leányárvaháza. — Első pesti bölcsőde egylet. — Budapesti első gyermek menhely egylet. — Első pesti szegények tápintézete."

— **Erdőégés.** Pénteken folyó hó 2-dikán a Győrből Sopronba jövő vonat mozdonyából kiröpkedő szikrák a balfi erdőt meggyujtották. Körülbelől 2 hold égett el s igy a tulajdonosok nagy kárt szenvedtek.

— **Meglopott nazarenus.** Szegeden e napokban több enyveskezü jómadarat fogtak be, s bevallották, hogy többi közt egy szegedi polgártól is loptak kisebb összeget. A meglopott e vallomás következtében a rendőrség elé hivatott, hol a biztos nem csekély bámulatára kijelenté, hogy a tolvajok tőle semmitsem loptak, sőt a jómadarakkal szembesittetvén, midőn ezek „szemébe" mondták, hogy meglopták, a mi emberünk váltig szabódék s erősité, hogy de bizony nem lopták meg, s igy a rendőri életben azon ritka jelenet tárult föl, hogy nem a tolvaj tagadja a lopást, hanem a meglopott. E különös esetnek magyarázata abban rejlik, hogy a káros fél nazarénus, s attól tartott, hogy a tolvajság elismerése esetén, ennek bizonyitására, a törvényszék előtt esküttelre kényszerittetnék, a mi köztudomásulag ellenkezik az ujhitűek elveivel.

— **Hogyan nem lett bibornok a kalocsai érsek.** Tegnap előtt volt Romába az uj bibornokok kinevezése. Az előleges hirek szerint monárchiánknak egyetlen uj bibornok sem jut, mert a pápa csak oly föltétel alatt akart vagy egyet kinevezni, ha gr. Paar, monarchiánk római nagykövete fölkéri. De ez nem történt, gr. Paar mindössze akkor szólt a pápa államtitkárának, Simeoni bibornoknak, mikor értesült a kinevezendő bibornokok névsoráról, akkor is annyit mondott csak, hogy ő szentsége mostohán bánik a monarchiával. Simeoni ezt felszólitásnak vette, s nem sokára közölte a követtel, hogy a pápa az olmützi érseknek hajlandó elküldeni a bibornoki kalapot. Gr. Paar azt válaszolta, hogy kormánya e választást ellenzi, s a bibornoki méltóságra Haynald kalocsai érseket ajánlja. „Ez nem a legszerencsésebb választás," jegyzé meg Simeoni, ki aztán sietett megtenni a jelentést a pápának is. A „N. W. Tagblatt" szerint a pápa haragra lobbant s igy kiáltott föl: „Hogyan, Haynaldot, személyes ellenségemet, Haynaldot, a pápai csalhatatlanság ellenzőjét merik nekem ajánlani! Mondja meg Paar grófnak, hogy ha Andrássy nem akarja az olmützi érseket, akkor én több osztrák-magyar bibornokot nem fogok kinevezni!"

— **A Comon** és környékén irtózatos vihar dult a legutóbbi napokban. A város sokat szenvedett a vihartól. Egy Arcellaschi nevü ujságeladót a domtéren a vihar minden ujságával együtt a levegőbe emelt s azután oly erővel vágott ismét a kövezetre, hogy egyik karját eltörte s arczát oly sulyosan megsértette, hogy kórházba kellett szállitani. Az utczákon záporként hullottak a cserépzsindelyek. Számos kémény az utczára omlott. Legrosszabbul járt egy parókacsináló. Egy ember az utczáról boltjába menekült; de vele együtt behatolt a boltba a forgószél is s összevissza bányta a parókákat, fürtöket, chignonekat, illatszeres üvegeket és rizsporos dobozokat. A kirakat és a boltajtó nagy üvegtáblái darabokra törtek. A tó borzadályos látványt nyujtott. A vihar toronymagasságra verte fel a hullámokat s azokat a városba vetette, hol az utczákat elborította s elsodorta az embereket. A gőzhajó, mely ezen időben végezte körutját, az egész vihar alatt a hullámok játékszere volt, mert kikötni nem tudott.

— **Megint ama rejtélyes báróról.** Ha a kalandornak csak a budapesti rendőrség élhetetlenségére volt szüksége, hogy juxokat művelhessen, azt megtalálta. Polemizál az üldöző rendőrökkel a hirlapokban s azok kiadják. Járkel mindenfelé, de azért nem tudják elfogni. Tegnapelőtt pedig prezentet küldött a főkapitánynak: egy porczellánra festett arczképet s a hozzá mellékelt levélben azt irja, hogy ez a kép az ő élethű arczképe, de biztositja a rendőrséget, hogy őt ugyan el nem fogja. A könyomatu „Magyar Hiradó" szerkesztőségében egy angol ur jelent meg s fölkérte, hogy báró Somoskeöy számára tegyen közzé egy pár sort, melyben találkozóra hivja fel a kalandert. Azelőtt a budai irgalmasok gyógyszertárában megjelent egy elegáns ur, bemutatta magát dr. Ácskaynak s engedelmet kért, hogy a kórházakat megnézhesse. Maga a prior vezette el. A doctor több betegnek még a pulsusát is megtapogatta s egy pár 5 frtost osztott ki a szegények számára. A mint eltávozott, jöttek a rendőrök s kérdezősködtek a doctor felől, a ki nem volt más, mint Somoskeöy s a ki mulatságot csinált magának. Azután a császárfürdőbe ment, hol megfürdött. A rendőrség ezt is megtudta, de későn. A császárfürdőből a vizvárosi plebánosnál tett látogatást, hogy mily czim alatt, nem tudjuk. Itt is orvosnak adta ki magát, de oly izgatott volt, hogy a plebánost nagy aggodalomba ejtette viselete. Egy szóval ez az ur nagy biztonságban érzi magát a rendőri üldözés közepette és nem is akar megillanni.

— **Napoleon herczeg** — mint egy lioni lap irja — Rómában szabadkömivessé lett. Keresztapja a felvételnél Umberto, az olasz trónörökös volt.

— **A háládatos Milán** fejedelem, ha egyébbel nem lehet, legalább érdemjelekkel igyekszik jutalmazni a „szerb ügy"-nek tett szolgálatokat. Legujabban Girardin Emil, Detroyat és About Edmont franczia hirlapiróknak küldött „Takova" keresztet.

CSARNOK.

A csárdás és a magyar nők német szempontból.

Kleser János, ki a „Köln. Zeitung" legutóbbi számaiban igen érdekesen festi a Kárpátok közti utazásait, a csárdásról s a magyar nőkről legujabb ismertetésében a következőleg nyilatkozik: „A csárdás mindenesetre igen méltánylandó choreographikus jelenség. Eltekintve attól, hogy körülbelül kétszer. sőt háromszor is oly hosszan tart, mint a franczia négyes, kezdetétől végeig az összes izmokat derekasan igénybe veszi. Üteme, különösen vége felé, furiosissimo. Magyarországi tartózkodásom alatt több izben sajnálkoztam a fölött, hogy nem tudom a csárdást, ezt a kétségkivül nehéz tánczot tánczolni, hogy legalább magamon tapasztalhattam volna, hogy ezen leirhatatlan rythumusok, a kétségbeesés és zabolátlanság e zenei orgiája az izgatottság mily fokára képes hajtani az emberi szervezetet. A magyarok bizonyára mosolyogni fognak ezen felfogáson. Mi németek természetesen nem birjuk azon érzelmeket, melyekkel e tánczot megérthetnők. És ha elismerem, hogy német ember soha sem fog jól csárdást tánczolni, ki merem mondani azt is, hogy még nem ismertem magyar nőt, ki a keringőt jól tánczolta volna. (Az iró nagyon keveset időzött nálunk.) Mindemellett igen kedves érzéssel váltam el Tátra-fürdetől és szép nőitől. Hallom, mint kérdik tőlem: szépek-e magyar nők? Én nagyon sok szép magyar nőt láttam; természeten másként értve a szépet, mint azt mi, különösen északnémetek, feltogjuk. A magyar nőben nincs semmi aetheri, nincs semmi liliomszerü; egész lénye nemes öntudatos, életerős. Nagy fekete szemeikben nincs meg azon földöntuli fény, mint a kék szemü német nőknél, kiknek szemei isten tudja, hol tévedeznek. A magyar nő tekintete tiszta átlátszó, határozott nyugodt. Ha rád esik egy ily pillantás menthetlenül veszve vagy. Barna arczszinök kezdetben nem tünik fel vonzónak; de ha egyszer láttad ezen arcz meglepő tisztaságát, ha ajkad érezte annak márványszerü üdeségét, megesküszöl reá, hogy nem a fehér arczszin a természet legtökéletesebb alkotása. A magyar nők egyben hasonlitanak a göttingaiakhoz Heine idejéből: jól megtermett lábaik vannak. Őszintén bevallom, hogy soha sem tudtam lelkesülni összeszorongatott nőlábakért. Tulkicsin láb soha sem elegans; ritkán csinos; merészen formált láb mindig bizonyos kellemet ad a nőnek. Általában el van terjedve az, hogy a magyar nőknek nincs szép szájuk (!). Ez talán hiba. De én ismerek egy magyar nőt, — egy főispán nejét, — kinek valamennyi magyar nő között, kiket ismertem, legnagyobb szája volt; de valahányszor nevetett, — pedig mindig teljes szivből nevetett, — az ember azt kivánta, bár lennének ajkai még vékonyabbak, hogy megmutatnák még azon pompás fehér gyöngyöket is, melyeket a kettős fogsorból irigyen eltakartak. Olvasóimnak egy füst alatt megsughatom, hogy a szivarozás nem rontja meg a fogakat; mert a főispánné, mint igazi magyar asszony, szenvedélyesen szivarozik.

Nemzeti szinház.

Kolozsvártt, csütörtök mártius 15-én. 1877.

Bérlet **143. sz.**

A tiszteletes ur keservei.

Mátrai B. B. forditotta bohozatos vigjáték 4 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

Napi árak: Közép páholy **5** frt. Alsópáholy **4** frt. Felső közép- vagy betüs páholy **3** frt **50** kr. Felső páholy **3** frt. Emeleti erkélyülés **1** frt **50** kr. Földszinti támlásszék és alsó erkély **1** frt. Földszinti 1-ső rendü zártszék 1—6 sor **80** kr. Földszinti 2-od rendü zártszék 7—13 sor **70** kr. Földszinti állóhely **40** kr. Karzati számozott ülőhely **40** kr. Karzat **20** kr.

Péntek márcz. 16-án 1877.

Paplo de Sarasatte világhirü hegedü müvész és **Door Antal** zeneconservatoriumi tanár zougora müvész első és utolsó előtti vendégfelléptük és HANGVERSENYÜK.

KÖZGAZDASÁG.

Erdélyi piaczok árjegyzéke.

— **A N.-Enyedi** piacz árai 1877. marcz. hó 8-ról. 1 hectoliter tisztabuza 9 frt — kr, rozs 5 frt 72 kr, törökbuza 3 frt 80 kr elegybuza 7 frt 25 kr, zab 2 frt 50 kr, árpa — frt — kr, 100 kilogram széna kötve — frt — kr, kötetlen 3 frt 50 kr, alomszalma frt — 75 kr. zsupszalma — frt 75 kr, egy köbméter fa kemény 5 frt — kr, lágy — frt — kr, egy kilogram marhahus 32 kr, konyhaliszt 18 kr, rizs 36 kr, egy liter gyöngykása 18 kr, borsó 10 kr, lencse 10 kr, paszuly 8 kr köles 15 kr, pohánka — kr, egy hectoliter burgonya 3 frt — kr, 1 kg. savanyu káposzta — kr, só 9 kr, disznózsir 1 frt 5 kr, Bors 1 frt 5 kr, hagyma 8 kr, fokhagyma 24 kr.

Távirati tudósitás

a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzeteiről martius 12-éről.

Gabona	Faj	Ára 100 klg. tól frt	tól kr	ig frt	ig kr
Buza	bánsági	12	75	—	—
	tiszavidéki	12	35	—	—
	pestvidéki	12	80	—	—
	fehérmegyei	12	75	—	—
	bácskai				
Rozs	magyar	9	90	10	05
Árpa	takarmány	6	60	6	90
	maláta	7	—	8	55
Zab	magyar	7	67	7	85
Tengeri	bánsági	6	—	6	10
	másnemü	5	80	5	95
Repcze	káposzta	—	—	—	—
	bánsági	—	—	—	—
Köles	magyar	5	25	5	45
Szokvány (Usance) buza	tavaszra szállitandó	13	05	13	15
„	Szept.—Oktre szállitan.				
rozs	tavaszra szállitandó				
teng.	Májusra—junira szállit.	6	50	6	55
repcz.	káposzta Aug. Szept. szál.	14	1/8	15	2/8
„	bánsági Jul. Aug. szállit.	14	4/8	15	6/8
Szesz (ny.)	100 liter százalékként.	30	1/2	31	—

Távirati tudósitás bécsi tőzsdéről.

Márczius 13-án 5% Metaliques 62.90 frt. Kamat — — 5% Nemzeti kölcsön 67.77. frt. Arany járadék 109 — 1860-iki államkölcsön 74.45 Bankrészvények 826.— Hitelrészvények 148.80— London 123.75 Ezüst 112.35 Cs. kir. arany 58.5 Napoleond'or 989 — 100 mark német értékü 60.75

Urbéri kötvények: Magyarországi 74.25 Temesi 72.25 Erdélyi 70.80 Horvátországi —.—.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Békésy Károly.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. **471.** — 1877. (99) (2—3)

Pályázati hirdetmény.

Kolozsmegye bánffihunyadi járásában szervezett két körorvosi állomás betöltésére ezennel pályázat nyittatik u. m.

1-ör: Magyar-Gyerő-Monostor központal, melyhez a nevezett községen kivül, még tizenkét község tartozik összesen 8806 lakossal.

2-or: Kalota-Szent-Király központtal, melyhez a nevezett községen kivül még tizenkét község tarozik, összesen 10,149 lakossal, mindkét körorvos évi fizetése 300 frt, 100 frt. lakáspénz és 100 frt. fuvar dijban állapittatott meg.

Pályázni kivánók felhivatnak, hogy folyamodványaikat az 1876-dik évi XIV. t. cz. 143. §-ban meghatározott képesitési okmánynyal felszerelve **folyó évi március-hó 30-ig** alólirt szolgabirói hivatalhoz adják be, orvostudori oklevéllel biró pályázóknak elöny biztosittatik.

M.-Valkón, 1877. márc. 7.

A b.-hunyadi járási szolgabirótól

KILYÉN SÁMUEL, szolgabiró.

TAUFFER JÓZSEF Kolozsvártt

ajánlja

óvári kereskedésében már több év óta jó hirben álló **asztali és csemege-borait** literenként üveggel együtt, következő árak mellett:

Asztali borok:

1875-beli Hegyalyai	liter	40 kr.	1873-beli Budai piros	liter	60 kr.
1874-beli „	liter	46 kr.	Az üvegek 10 krba viszszavétetnek.		
1874-beli „	liter	55 kr.			

Csemege-borok:

1862-beli Marosmenti	liter	85 kr.	1834-beli Marosmenti	liter	1 frt.
1866-beli Fugadi som	liter	85 kr.	1874 li Fugadi-riszling	„	85 kr.
1866-beli Furmin	liter	85 kr.			

NB. Asztali boroknál tiz liter megrendelésnél egy liter kedvezmény. (31) (8—*)

Ezen borok kaphatók a piaczi „NAGY PIPA“ czimű fiok üzletemben is.

---

(53) (2—12)

4 goldene Medaillen. **Liebig** 4 Ehren-Diplome.

Company' Fleisch-Extract

aus FRAY-BENTOS (Süd-Amerika).

Nur ächt wenn die Etiquette eines jeden Topfes nebenstehenden Namenszug in blauer Farbe trägt. J. v. Liebig

Kapható **CSIKI IMRE** fűszerkereskedésében **Kolozsvárt.**

---

(55) (5—*)

Árjegyzék

SZENTJÁNOSI FERENCZ

Tűzi-faraktárából Kolozsvártt,

a volt csontlisztgyárnál és ezzel szemben a Vasutnál

a házhoz szállitva

egy 4 köbméteres öl	12 frt — kr.
vagy ennek fele 2 köbméter . . .	6 frt 25 kr.
egy régi bécsi öl	10 frt — kr.

Ezenkivül szolgálhatok tüzifával, gözerővel felapritva, szintén a házhoz szállitva

egy régi bécsi öl	12 frt 50 kr.
vagy ennek fele	6 frt 50 kr.

nagyobb vételeknél 15 meter mázsától kezdve minden egyes meter- vagy is 2 vám mázsa . . . . . 1 frt — kr.

A valódi jó mérték és az ölek tömött rakásáról, a tisztelt vevő ott helyt mindig meggyőződést szerezhet.

Rendelmények elfogadtatnak ott helyt a raktárban, továbbá lakásomon: fapiaczsor 2-dik szám. Valamint Veisz József üzletében is.

---

(59) (3—8)

Matico-téhelyek

Grimault és társa párisi gyógyszerészektől.

Mindazon tokczák, melyek a kopaiv-balzsamot folyékony alakban és kocsonyaszerü boritékban tartalmazzák, bőfögést, émelygéseket és gyomorbajokat okoznak. A Matico-tokczák Grimault és társától ezen bajok egyikét sem idézik elő, miután a sürüsitett kopaiv-balzsamot az aetheri Matico-olajjal összekötve tartalmazzák. A burkolat keményitett tésztából, mely azt övedzi, csak a **belekbejutáskor** s nem a gyomorban olvad fel. Továbbá lényegesen hatásosabbak minden hasonló készitményeknél minden üdült és makacs nyákfolyásoknál. Hogy a számos utánzás kikerülhető legyen, sziveskedjék mindenki **Grimault és társ.** feliratot kérni. — **Főraktár Bécsben** Benno Raabe gyógyfűkereskedőnél, a Bäckerstrasseban.

Kolozsvárott Dr. Hintz G. gyógysz. urnál.

Főraktár még Bécsben Röder Filepnel Wienstrasse.

HUTFLESZ KÁROLY

(21) **KOLOZSVÁRTT,** (3—12)

megvásárol mindennemü **magyar és osztrák állampapirt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénznemeket,** s leszámitol escomptirt) mindenféle **nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejárati idő előtt,** s eszközöl minden **bel- és külföldi** helyeken történendő bármily összegü **fizetéseket.**

AJÁNLJA DÚSAN ELLÁTOTT

FŰSZERTÁRÁT, BÖRKERESKEDÉSÉT,

ugy saját gőz- (henger)- malmi

LISZTEIT,

ugy szintén kitünő minőségü

fagygyugyertya és szappan-gyártmányait.

Pénzküldemény ellenében a könyv árán felül még 10 kr. mellékelendő a fuvarlevél és csomagolásért.

STEIN JÁNOS

KÖNYV- ÉS ZENEMŰKERESKEDÉSÉBEN KOLOZSVÁRT

kapható:

A Különcz.

Regény 2 kötetben. Irta Cherbuliez Victor.
Ára 1 frt 80 kr.

KELETRE MAGYAR.

Magyarország közgazdasági érdekei és teendői Kelet felé.
A nemzetgazdasági egylet által koszoruzott pályamunka. Irta György Endre. Ára 2 frt.

A közigazgatási biráskodás,

az alkotmányosság és az egyéni joghoz való viszonyában.
Irta dr. Concha Győző. Ára 1 frt.

Rocambole börtönben.

Regény. Irta Ponson du Terrail. A 8 kötet ára 8 frt.

Richelieu és Anna királyné.

Történeti regény XIII. Lajos korából. Irta Gonzalès E.
A 2 kötet ára 2 frt.

A harcztérről.

Eredeti bohózat dallal, tánczczal 4 felvonásban. Irta Berczik Árpád.
Ára 40 kr.

Chemisch-pharmaceutischer Unterricht in 103 Lectionen.

Von Dr. Hermann Hager. III. verm. Auflage.
Ára 7 frt 80 kr.

The hellenic factor in the eastern problem.

With other tracts by the right hon. W. E. Gladstone.
Ára 1 frt 4 kr.

BILDER,

aus Oberägypten, der Wüste und dem Rothen Meere.
Von C. B. Klunzinger. Ára 7 frt 80 kr.

Über erste Hilfeleistungen in Unglücksfällen.

Ein nützliches Buch für Jedermann, besonders aber für freiwillige Hilfsvereine, Bahnbedienstete, Polizeileute etc. etc. Mit spezieller Rücksicht auf die Bedürfnisse freiwilliger Feuerwehr. Vereine verfasst von Dr. J. V. Flögl. Mit 65 Abbildungen. Ára 1 frt 65 kr.

FRANZ DEÁK von Anton Csengery.

Autorisirte deutsche Übersetzung von Gust. Heinrich.
Ára 2 frt 60 kr.

Der terministische Streit.

Ein Bild theologischen Lebens aus den Gränzjahren des siebenzehnten und achtzehnten Jahrhunderts entworfen von Dr. Friedr. Herm. Hesse.
Ára 5 frt 20 kr.

Kosmologische Briefe

über die Vergangenheit, Gegenwart uud Zukunft des Weltbaues.
Von Herm. J. Klein. II. verb. Auflage. Ára 3 frt.

Vom Punkt zum Geiste! oder „Der unbewegte Beweger.“

Ein Versuch zur Lösung des metaphysischen Knotens. Von Alex. Wiessner I. Theil. Ára 1 frt 95 kr.

Die wesenhafte oder absolute Realität des Raumes.

Begründet an einer Kritik der idealistischen Theorieen.
Ein Beitrag zur Erkenntnisslehre und eine Friedensbotschaft an die Menschheit. Von Alexander Wiessner. Ára 1 frt 95 kr.

Les amateurs d'autrefois par L. Clement de Ris.

(Jean Grolier.— Jacques Auguste de Thou.— Claude Maugis.— Le Cardinal Mazarin.— Michel de Marolles.— Évrard Jabach.— La Comtesse de Verrue.— Pierre Crozat.— Antoine de la Roque.— Le Comte de Lassay.— Le comte de Caylus.— Jean de Jullienne.— Pierre-Jean Mariette.— Blondel de Gagny.— P. Randon de Boisset.— Laurent de la Live de Jully.— Le baron Vivant-Denon.)
Huit portraits gravés à l'eau-forte. Ára 13 frt.

Romance et Gavotte de Mignon

pour Violon avec accompagnement de Piano par

SARASATE.

Ára 1 frt 65 kr.

ROMEO et JULIETTE

Opera de Gounod.

Caprice pour Violon avec accompagnement de Piano par

SARASATE.

Ára 2 frt 28 kr.

Nouvelle Fantaisie sur FAUST de Ch. Gounod

pour Violon avec accompagn. de Piano par

SARASATE.

Ára 2 frt 28 kr.

---

(474) (5—6)

Mostanig felül nem mult

MAAGER W.

cs. kir. kiv. szabad. valódi tisztitott

halmájolaja,

MAAGER WILMOSTÓL Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgálva és **könnyen emészthetése** végett gyermekeknek is különösen ajánlva és rendelve mint legtisztább, legjobb *), legtermészetesebb és tapasztalat szerint leghathatósabb szer **mell- és tüdőbajok, görvély, sömör, kelés, bőrkiütések, mirigybajok, gyengeség** sat ellen **palaczkokban 1 forintjával** kapható gyári raktáramban. **Bécs, Heumarkt 3 sz. a.** valamint az osztrák-magyar birodalom minden jó hirü gyógyszertárában és anyagkereskedésében.

Kolozsvártt: kapható **Wolff János** és **Engel J.** urak gyógyszertárában, valamint **Karvázy Árpád** és **Csiky Imre** urak kereskedésében is.

*) Ujabb időkben több czég közönséges tisztitatlan halmájolajat tölt háromszegletű palaczkokba, s ezt MAAGER valódi tisztitott **csukamájolaja** gyanánt kisérti meg eladni a közönségnek.

E rászedést kikerülendő, csupán azon palaczkok tekintendők MAAGER valódi tisztitott „csukamájolajával“ töltötteknek, a melyek palaczkai, ragjegyei, dugaszai és használati utasitásai „MAAGER“ névvel vannak ellátva.

---

(41) (6—10)

!! Óvás !!

Darab idő óta bécsi czégek valódi olasz **Ocarina** zenehangszereket hirdetnek, aminek következtében, a t. cz. közönséget csalódástól megóvandó, kénytelen vagyok kijelenteni, hogy

Ocarina

találmányom főtelepe — melyen jelenleg Párisban rendkivüli sikerrel hangversenyeznek — **csupán Witte Ed.** urnál **Bécsben** van, tehát **minden** feldicsért **hasonnevű** gyártmány csak az én **eredetim utánzása.**

Tisztán hangolt hangszereim mindegyikén a következő gyári bélyeg látható:

Gius. Donati
INVENT^o E FABR^e DUBRIO

tiszteletel
Donati Giuseppe.

Nyomtatott és könnyen megérthető iskolám szerint **működvellők** már **30 percz alatt,** avatlanok nehány óra alatt a **legszebb dallamokat eljátszhatják.**

Eredeti gyári árak nyomtatott iskolával együtt

Nr. I	II	III	IV	V	VI	VII
1 ft.	1.50,	2 ft.	2.50,	3.—,	4.—,	5.—.

Zongorakisérethez legjobban talál a Nro V.

Egy füzet hangjegy, nem zenészek számára is alkalmas, Nro I. és II., mindegyik 12 dallamra à 40 kr.

Főügynök Osztrák-Magyarország és Németországra nézve

WITTE EDE Bécsben,

Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse 59.

Szállitás pontosan készpénz, vagy utánvét mellett.

Felajánlott **valódi** olasz hangszerem szilárdsága bizonyitásául, kötelezem magam minden más felől feldicsért **ugynevezett** Ocarina darabját Nro I-től VII-ig 50 krért szállitni; számával még olcsóbban.

JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖKET

5½ — 6% kamatra

a birodalom bármely részében **telekkönyvezett nem tehermentes földbirtokra is 1000 frttól** a legmagasabb összegig, ugyszintén községek részére is törlesztésre rövid idő alatt, és **5000** frton felülieket még előnyösebb módozatok mellett gyorsan eszközöl. (43) (6—*)

A hat. eng. általános

Ipar- és kereskedelmi ügynöki IRODA Kolozsvártt,

párisutcza 19 sz. sajátháza

Értekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 1-től 4-ig.

Pserhofer J.

gyógyszerész Bécsben, Singerstrasse 15. „zum gold. Reichsapfel“.

(15) (10—12)

ajánlja a t. olvasóknak az alant jegyzett és sok évi tapasztalat utján jeleseknek bizonyult gyógyszerészeti különlegességeket és hatásos házi szereket.

NB. Megrendeléseknél kérem a czim és postaállomás pontos megjelölését. — Az alant felsoroltakon kivül még sok egyéb különlegességek vannak készletben és netalán készletben nem levő szerek iránti megrendelések legrövidebb idő alatt és legjutányosabban eszközöltetnek, és felvilágositások legnagyobb készséggel dij nélkül adatnak. — Küldemények a vidékre, bérmentesitett pénzküldés vagy utánvét mellett. — Vidéki megrendelésekénél csomagolásért darabonkint 10 kr. számittatik. Nagyobb küldeményeknél csomagolás saját költségre. Ismételárusitók jutalékban részesülnek.

Akustikon (fülszesz) 1 üvegcse 1 frt. o. é. A fület mindig melegen és nedvesen tartja, oltalmazza meghülés s ennek következményei ellen; közvetiti szabályos képződését a fülzsirnak, melynek hiánya főoka oly sok fülbajnak.

Havasi fü-szesz W. Ottm. Bernhardtől, Münchenben, a müncheni első orvosi tekintélyek által legkitünőbb háziszernek ajánltatott mindennemü gyomorbajok, különösen emésztési gyöngeség, étvágy-hiány, gyomorhurut stb. ellen s ezerszeresen bevált. Üvegcsője 70 kr.

Amerikai köszvény-kenöcs gyorsan és biztosan ható, kétségtelenül legjobb szer minden köszvényes és csúszos baj, nevezetesen hátgerincz baj, tagszaggatás, görcs, ideges fogfájás, fejfájás fülszakgatás stb. stb. ellen 1 frt 20 kr.

Anatherin száj-viz cs. k. szab. valódi Popp J. G-től általánosan elismert legjobb fogfeutartó szer, 1 üvegcse 1 frt 40 krajczár.

Szem-essentia dr Romershauseutól, a láterő erősitésére és fentartására; eredeti üvegcsékben á 2 frt 50 kr és 1 50 kr.

Benczés tapasz Haubertől, kitünő szesz nyilt sebek ellen. Egy tégely ára 50 kr.

Vértisztitó labdacsok Pserhofer J.-tól ezelőtt egyetemes labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben e labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacsok számtalanszor és a legrövidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek 1 doboz 15 labdacscsal 21 kr, 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr, postán küldve 1 frt 10 kr (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik szét.) Számtalan levél érkezett, melyek irói hálát mondanak e pilulákért, melyeknek a legkülönbféléb és legsulyosabb betegségekben egészségük helyreállitását köszönik. A ki csak egyszer kisérletet tett velük, tovább ajánlja

Chachou aromatisée, megszünteti a száj kellemetlen lehelletét, mely dohányzás stb. következménye, 1 szelencze 50 kr.

Chinai toilette-szappan, a legtökéletesebb a szappangyártás terén. Használata után a bőr bársony sima lesz és igen kellemes szagot tart meg. Igen sokáig tart és ki nem szárad. Egy darab 70 kr.

Fiaker-por, általánosan ismert jeles háziszer hurut, rekedtség, fojtóköh stb. ellen, 1 doboz 35 kr.

Fagy-balzsam Pserhofer J.-tól, évek óta legbiztosabb szernek van el. ismerve mindennemü fagybajok és idült sebek stb. ellen. 1 tégely 40 kr.

Hús-kivonat dr. Liebig utasitása szerint készitve, a Liebig-társaságtól. Fray-Bentosban, eredeti szelenczékben 1 font frt 5.50 ¼ font frt 2.75, ¼ font frt 1.55, ⅛ font 85 kr.

Golyva-balzsam, megbizható szer szélkóros nyak ellen, 1 üvegcse 40 krajczár.

Kali-créme, Pirker-től, kitünő szer a bőr tisztátalanságai ellen 1., 2., 3., 4., számu, 1 üvegcse 1 frt.

Lendtner testvérek hires tyukszem tapasza, dobozokban 12 darab 60 kr, 3 darab 18 kr.

Élet-essentia (prágai cseppek, svéd cseppek), megromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemü altesti bajok ellen, kitünő háziszer. Egy üvegcse 20 kr.

Csukamáj-olaj, valódi eredeti, igen megtisztitva a legkitünőbb minőségü. Egy üveg 1 frt.

Mohanövény-szeletkék, (Moospflanzen Zelteln) dr. Schneeberger-től Pozsonyban, kitünő gyógyszer kőhöges, rekedtség, hurut stb. ellen. Egy doboz 38 krajczár.

Neuroxylia, Herbabny gyógyszerésztől, alpesi füvekből készitett növénykivonat köszvényes, csúzos, különösen pedig minden gyengeségi bajok ellen. Egy üvegcse 1 frt, erősebb hatályu 1 frt 20 kr.

Por lábizzadás ellen. Ezen szer eltávolitja a lábizzadást s az ezáltal keletkező kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit, és ártalmatlan szernek van bebizonyulva. Egy doboz ára 50 kr.

Emésztőpor dr. Gölis-től, általánosan jeles lesnek elismert háziszer aranyeres bajok, gyomorsavany, gyomorhév, étvágyhiány, dugulás stb. ellen. Egy doboz 1 frt 20 kr, féldoboz 84 kr.

Tannochinin-hajkenőcs Pserhofer J.-tól évek óta orvosok és laikusok által valamennyi hajnövesztő szer között a legjobbnak elismerve, 1 csinosan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Egyetemes tapasz, Steudel tanártól vágott és szúrt sebek, mérges kelevények, a lábak régi, időszakonkint felnyiló kelései, makacs mirigykelések, fájó pokolvar, sebes és gyuladásos mell, megfagyott tagok, köszvény és hasonló bajok ellen jónak bizonyult. Egy tégely 50 kr.

Egyetemes tisztitó-só Bulrich A. W.-tól. Kitünő háziszer megzavart emésztés minden következményei, u. m. fejfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen, 1 csomag ára 1 forint,

Fogtapasz, cs. kir. ált. szab. Würth W.-tól évek óta lyukas fogak önplombirozására legjobb szerül ismerve, 1 etui 1 frt 20 kr.

Fogpor Heider tanár utasitása szerint, egy doboz 40 kr.

Mindennemü **fogporok, paszták és tinkturák.**

Foggyöngyök, valódi angol, a gyermekek fogzásának megkönnyitésére. Egy csomag 2 frt.

George Pate pektorale-ja, sok év óta elnyálkásodás, köhögés, rekedtség, hurut, mell- és tüdőbajok, gégebántalmak ellen legjobb és legkellemesebb segéd-szernek általánosan elismerve. 1 doboz ára 50 kr.

Nyomatott Stein János m. kir. egyetemi nyomdászmű az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.